

تأثیر پلیمر سوپر جاذب، کود دامی و پتاسیم بر برخی ویژگی‌های فیزیولوژیک و مورفولوژیک کدوی پوست کاغذی در شرایط تنش خشکی

فاطمه صفوی گردینی^۱، محمد گلوی^۲، محمود رمرودی^۳، محمد رضا اصغری پورچمن^۴

۱- دانش آموخته کارشناسی ارشد زراعت دانشگاه زابل

۲- استاد گروه زراعت دانشگاه زابل

۳- دانشیار گروه زراعت دانشگاه زابل

۴- دانشیار گروه زراعت دانشگاه زابل

چکیده

به منظور تأثیر کاربرد پلیمر سوپر جاذب، کود دامی و پتاسیم بر ویژگی‌های و فیزیولوژیک و مورفولوژیک کدوی پوست کاغذی در شرایط تنش خشکی آزمایشی به صورت طرح اسپیلت پلات در قالب بلوک‌های کامل تصادفی و با سه تکرار، در مزرعه تحقیقاتی سد سیستان واقع در شهرستان زابل اجرا شد. تیمارها شامل سه رژیم آبیاری، به فاصله ۵، ۸ و ۱۱ روز یکبار به عنوان عامل اصلی و تیمارهای عدم استفاده از کود دامی، پتاسیم و پلیمر سوپر جاذب (شاهد) کود دامی به میزان ۴۰ تن در هکتار، پتاسیم به میزان ۱۰۰ کیلوگرم در هکتار و پلیمر سوپر جاذب به میزان ۳۰۰ کیلوگرم در هکتار بعنوان عامل فرعی، در نظر گرفته شد. پلیمر سوپر جاذب بیشترین تأثیر را بر تعداد شاخه فرعی، کلروفیل a، b و کلروفیل کل داشت. کم‌ترین رطوبت نسبی برگ، تعداد شاخه فرعی از دور ۱۱ روز آبیاری بدست آمد. از طرفی هیچکدام از تیمارها اثر معنی داری بر میزان فلورسانس کلروفیل برگ نداشت. بر اساس نتایج این مطالعه پلیمر سوپر جاذب بیشترین تأثیر را نسبت به سایر تیمارها بر اکثر صفات اندازه‌گیری شده نشان داد.

کلمات کلیدی: کدوی پوست کاغذی، سوپر جاذب، کلروفیل، رژیم آبیاری، رطوبت نسبی برگ

مقدمه

کدوی پوست کاغذی (cucurbita pepo) گیاه دارویی و روغنی از تیره کدوئیان است. این گیاه علفی، یکساله و دارای ساقه خزننده، کرکدار و توخالی می‌باشد، طول ساقه بر حسب شرایط محیطی بین ۳ تا ۵ متر، برگ‌ها بزرگ و پنجه‌ای با بریدگی‌های عمیق و ریشه کم و بیش عمیق و شعب می‌باشد (۳). کدو پوست کاغذی هم اکنون در بسیاری از کشورهای جهان، جهت مصارف مختلف از جمله روغن کشی، مصرف آجیلی و صنایع داروسازی، کشت و کار می‌گردد. مواد مؤثره ارزشمند موجود در روغن دانه این گیاه، دارای مصارف دارویی متعددی می‌باشد که یکی از این موارد در طب سنتی استفاده از آن به عنوان دافع کرم بوده است. درمان بیماری‌هایی نظیر هایپرتروفی پروستات، سوزش مجاری ادرار، ایجاد تعدل هورمونی در خانم‌ها، تنظیم دستگاه گوارش، ممانعت از تجزیه ویتامین A و تصلب شرایین، از دیگر کاربردهای دانه‌های این گیاه می‌باشد (۳ و ۱۴). نتایج برخی از بررسی‌ها نیز نشان داده است که درصد بالای دو اسید چرب غیر اشباع مهم مورد نیاز بدن انسان یعنی اسید اولئیک و لینولئیک و سایر مواد مانند اسید آلفالینولئیک، فیتواسترول‌ها، اسیدهای چرب امگا-۳، ویتامین ای می‌باشد (۱۶ و ۲۳). شهیدی و همکاران (۲۰) بیان کردند، ترکیبات شیمیایی و خواص فیزیکی دانه‌های این گیاه را مورد